

tur solium, quum ramen septem hominum milia servasset. Abimelech prospexit diebus per fenebras, & vidisse Deus, qui non curvaverant genua ante Baal. Posset adhuc locus intelligi de naturali ad malum propensione, qua post peccatum Adami in omnibus est, quia tamen ipsa potius mœvi Deum ad commiserationem naturæ nostræ, ut est in Genesib, & Paulus sit, non habitaro in carne tua bonum e. Ad hæc verisimile est, Davidem de luis adverterat locutum per se, sicut & quando pronuntiavat omnes hominem mendacem a, quamvis ad alios extenderet: quoque sententiam. Auctor operis de tempore Barbarico apud Angelinum f, explicat ratione eorum quibus mala di spicit que sunt a plurimis, sed non audent resistere, propositionem istam veram esse. Tandem propositionis, quamlibet generice sumunt fenus et unius ex predictis; atque per le nulum ac suis viribus nomen ab solutum iufi conque posse, multo minus quovis proflus peccato carere, ut annorū Thomas g.

In Epist. ad Rom. cap. 2. lœf. 3. Mythis interpretatio. Chrysostom.

De gladio dubitacionis qui Maria anima sententia in curvatura partem. b Hom. 17.4. Luc. Maria Virgo expressa ab omni peccato adhuc. I Cor. 1.6. 10.6. 10.7. 10.8. 10.9. 10.10. 10.11. 10.12. 10.13. 10.14. 10.15. 10.16. 10.17. 10.18. 10.19. 10.20. 10.21. 10.22. 10.23. 10.24. 10.25. 10.26. 10.27. 10.28. 10.29. 10.30. 10.31. 10.32. 10.33. 10.34. 10.35. 10.36. 10.37. 10.38. 10.39. 10.40. 10.41. 10.42. 10.43. 10.44. 10.45. 10.46. 10.47. 10.48. 10.49. 10.50. 10.51. 10.52. 10.53. 10.54. 10.55. 10.56. 10.57. 10.58. 10.59. 10.60. 10.61. 10.62. 10.63. 10.64. 10.65. 10.66. 10.67. 10.68. 10.69. 10.70. 10.71. 10.72. 10.73. 10.74. 10.75. 10.76. 10.77. 10.78. 10.79. 10.80. 10.81. 10.82. 10.83. 10.84. 10.85. 10.86. 10.87. 10.88. 10.89. 10.90. 10.91. 10.92. 10.93. 10.94. 10.95. 10.96. 10.97. 10.98. 10.99. 10.100. 10.101. 10.102. 10.103. 10.104. 10.105. 10.106. 10.107. 10.108. 10.109. 10.110. 10.111. 10.112. 10.113. 10.114. 10.115. 10.116. 10.117. 10.118. 10.119. 10.120. 10.121. 10.122. 10.123. 10.124. 10.125. 10.126. 10.127. 10.128. 10.129. 10.130. 10.131. 10.132. 10.133. 10.134. 10.135. 10.136. 10.137. 10.138. 10.139. 10.140. 10.141. 10.142. 10.143. 10.144. 10.145. 10.146. 10.147. 10.148. 10.149. 10.150. 10.151. 10.152. 10.153. 10.154. 10.155. 10.156. 10.157. 10.158. 10.159. 10.160. 10.161. 10.162. 10.163. 10.164. 10.165. 10.166. 10.167. 10.168. 10.169. 10.170. 10.171. 10.172. 10.173. 10.174. 10.175. 10.176. 10.177. 10.178. 10.179. 10.180. 10.181. 10.182. 10.183. 10.184. 10.185. 10.186. 10.187. 10.188. 10.189. 10.190. 10.191. 10.192. 10.193. 10.194. 10.195. 10.196. 10.197. 10.198. 10.199. 10.200. 10.201. 10.202. 10.203. 10.204. 10.205. 10.206. 10.207. 10.208. 10.209. 10.210. 10.211. 10.212. 10.213. 10.214. 10.215. 10.216. 10.217. 10.218. 10.219. 10.220. 10.221. 10.222. 10.223. 10.224. 10.225. 10.226. 10.227. 10.228. 10.229. 10.230. 10.231. 10.232. 10.233. 10.234. 10.235. 10.236. 10.237. 10.238. 10.239. 10.240. 10.241. 10.242. 10.243. 10.244. 10.245. 10.246. 10.247. 10.248. 10.249. 10.250. 10.251. 10.252. 10.253. 10.254. 10.255. 10.256. 10.257. 10.258. 10.259. 10.260. 10.261. 10.262. 10.263. 10.264. 10.265. 10.266. 10.267. 10.268. 10.269. 10.270. 10.271. 10.272. 10.273. 10.274. 10.275. 10.276. 10.277. 10.278. 10.279. 10.280. 10.281. 10.282. 10.283. 10.284. 10.285. 10.286. 10.287. 10.288. 10.289. 10.290. 10.291. 10.292. 10.293. 10.294. 10.295. 10.296. 10.297. 10.298. 10.299. 10.300. 10.301. 10.302. 10.303. 10.304. 10.305. 10.306. 10.307. 10.308. 10.309. 10.310. 10.311. 10.312. 10.313. 10.314. 10.315. 10.316. 10.317. 10.318. 10.319. 10.320. 10.321. 10.322. 10.323. 10.324. 10.325. 10.326. 10.327. 10.328. 10.329. 10.330. 10.331. 10.332. 10.333. 10.334. 10.335. 10.336. 10.337. 10.338. 10.339. 10.340. 10.341. 10.342. 10.343. 10.344. 10.345. 10.346. 10.347. 10.348. 10.349. 10.350. 10.351. 10.352. 10.353. 10.354. 10.355. 10.356. 10.357. 10.358. 10.359. 10.360. 10.361. 10.362. 10.363. 10.364. 10.365. 10.366. 10.367. 10.368. 10.369. 10.370. 10.371. 10.372. 10.373. 10.374. 10.375. 10.376. 10.377. 10.378. 10.379. 10.380. 10.381. 10.382. 10.383. 10.384. 10.385. 10.386. 10.387. 10.388. 10.389. 10.390. 10.391. 10.392. 10.393. 10.394. 10.395. 10.396. 10.397. 10.398. 10.399. 10.400. 10.401. 10.402. 10.403. 10.404. 10.405. 10.406. 10.407. 10.408. 10.409. 10.410. 10.411. 10.412. 10.413. 10.414. 10.415. 10.416. 10.417. 10.418. 10.419. 10.420. 10.421. 10.422. 10.423. 10.424. 10.425. 10.426. 10.427. 10.428. 10.429. 10.430. 10.431. 10.432. 10.433. 10.434. 10.435. 10.436. 10.437. 10.438. 10.439. 10.440. 10.441. 10.442. 10.443. 10.444. 10.445. 10.446. 10.447. 10.448. 10.449. 10.450. 10.451. 10.452. 10.453. 10.454. 10.455. 10.456. 10.457. 10.458. 10.459. 10.460. 10.461. 10.462. 10.463. 10.464. 10.465. 10.466. 10.467. 10.468. 10.469. 10.470. 10.471. 10.472. 10.473. 10.474. 10.475. 10.476. 10.477. 10.478. 10.479. 10.480. 10.481. 10.482. 10.483. 10.484. 10.485. 10.486. 10.487. 10.488. 10.489. 10.490. 10.491. 10.492. 10.493. 10.494. 10.495. 10.496. 10.497. 10.498. 10.499. 10.500. 10.501. 10.502. 10.503. 10.504. 10.505. 10.506. 10.507. 10.508. 10.509. 10.510. 10.511. 10.512. 10.513. 10.514. 10.515. 10.516. 10.517. 10.518. 10.519. 10.520. 10.521. 10.522. 10.523. 10.524. 10.525. 10.526. 10.527. 10.528. 10.529. 10.530. 10.531. 10.532. 10.533. 10.534. 10.535. 10.536. 10.537. 10.538. 10.539. 10.540. 10.541. 10.542. 10.543. 10.544. 10.545. 10.546. 10.547. 10.548. 10.549. 10.550. 10.551. 10.552. 10.553. 10.554. 10.555. 10.556. 10.557. 10.558. 10.559. 10.560. 10.561. 10.562. 10.563. 10.564. 10.565. 10.566. 10.567. 10.568. 10.569. 10.570. 10.571. 10.572. 10.573. 10.574. 10.575. 10.576. 10.577. 10.578. 10.579. 10.580. 10.581. 10.582. 10.583. 10.584. 10.585. 10.586. 10.587. 10.588. 10.589. 10.590. 10.591. 10.592. 10.593. 10.594. 10.595. 10.596. 10.597. 10.598. 10.599. 10.600. 10.601. 10.602. 10.603. 10.604. 10.605. 10.606. 10.607. 10.608. 10.609. 10.610. 10.611. 10.612. 10.613. 10.614. 10.615. 10.616. 10.617. 10.618. 10.619. 10.620. 10.621. 10.622. 10.623. 10.624. 10.625. 10.626. 10.627. 10.628. 10.629. 10.630. 10.631. 10.632. 10.633. 10.634. 10.635. 10.636. 10.637. 10.638. 10.639. 10.640. 10.641. 10.642. 10.643. 10.644. 10.645. 10.646. 10.647. 10.648. 10.649. 10.650. 10.651. 10.652. 10.653. 10.654. 10.655. 10.656. 10.657. 10.658. 10.659. 10.660. 10.661. 10.662. 10.663. 10.664. 10.665. 10.666. 10.667. 10.668. 10.669. 10.670. 10.671. 10.672. 10.673. 10.674. 10.675. 10.676. 10.677. 10.678. 10.679. 10.680. 10.681. 10.682. 10.683. 10.684. 10.685. 10.686. 10.687. 10.688. 10.689. 10.690. 10.691. 10.692. 10.693. 10.694. 10.695. 10.696. 10.697. 10.698. 10.699. 10.700. 10.701. 10.702. 10.703. 10.704. 10.705. 10.706. 10.707. 10.708. 10.709. 10.710. 10.711. 10.712. 10.713. 10.714. 10.715. 10.716. 10.717. 10.718. 10.719. 10.720. 10.721. 10.722. 10.723. 10.724. 10.725. 10.726. 10.727. 10.728. 10.729. 10.730. 10.731. 10.732. 10.733. 10.734. 10.735. 10.736. 10.737. 10.738. 10.739. 10.740. 10.741. 10.742. 10.743. 10.744. 10.745. 10.746. 10.747. 10.748. 10.749. 10.750. 10.751. 10.752. 10.753. 10.754. 10.755. 10.756. 10.757. 10.758. 10.759. 10.7510. 10.7511. 10.7512. 10.7513. 10.7514. 10.7515. 10.7516. 10.7517. 10.7518. 10.7519. 10.7520. 10.7521. 10.7522. 10.7523. 10.7524. 10.7525. 10.7526. 10.7527. 10.7528. 10.7529. 10.7530. 10.7531. 10.7532. 10.7533. 10.7534. 10.7535. 10.7536. 10.7537. 10.7538. 10.7539. 10.7540. 10.7541. 10.7542. 10.7543. 10.7544. 10.7545. 10.7546. 10.7547. 10.7548. 10.7549. 10.7550. 10.7551. 10.7552. 10.7553. 10.7554. 10.7555. 10.7556. 10.7557. 10.7558. 10.7559. 10.7560. 10.7561. 10.7562. 10.7563. 10.7564. 10.7565. 10.7566. 10.7567. 10.7568. 10.7569. 10.7570. 10.7571. 10.7572. 10.7573. 10.7574. 10.7575. 10.7576. 10.7577. 10.7578. 10.7579. 10.7580. 10.7581. 10.7582. 10.7583. 10.7584. 10.7585. 10.7586. 10.7587. 10.7588. 10.7589. 10.7590. 10.7591. 10.7592. 10.7593. 10.7594. 10.7595. 10.7596. 10.7597. 10.7598. 10.7599. 10.7510. 10.7511. 10.7512. 10.7513. 10.7514. 10.7515. 10.7516. 10.7517. 10.7518. 10.7519. 10.7520. 10.7521. 10.7522. 10.7523. 10.7524. 10.7525. 10.7526. 10.7527. 10.7528. 10.7529. 10.7530. 10.7531. 10.7532. 10.7533. 10.7534. 10.7535. 10.7536. 10.7537. 10.7538. 10.7539. 10.7540. 10.7541. 10.7542. 10.7543. 10.7544. 10.7545. 10.7546. 10.7547. 10.7548. 10.7549. 10.7550. 10.7551. 10.7552. 10.7553. 10.7554. 10.7555. 10.7556. 10.7557. 10.7558. 10.7559. 10.7560. 10.7561. 10.7562. 10.7563. 10.7564. 10.7565. 10.7566. 10.7567. 10.7568. 10.7569. 10.7570. 10.7571. 10.7572. 10.7573. 10.7574. 10.7575. 10.7576. 10.7577. 10.7578. 10.7579. 10.7580. 10.7581. 10.7582. 10.7583. 10.7584. 10.7585. 10.7586. 10.7587. 10.7588. 10.7589. 10.7590. 10.7591. 10.7592. 10.7593. 10.7594. 10.7595. 10.7596. 10.7597. 10.7598. 10.7599. 10.7510. 10.7511. 10.7512. 10.7513. 10.7514. 10.7515. 10.7516. 10.7517. 10.7518. 10.7519. 10.7520. 10.7521. 10.7522. 10.7523. 10.7524. 10.7525. 10.7526. 10.7527. 10.7528. 10.7529. 10.7530. 10.7531. 10.7532. 10.7533. 10.7534. 10.7535. 10.7536. 10.7537. 10.7538. 10.7539. 10.7540. 10.7541. 10.7542. 10.7543. 10.7544. 10.7545. 10.7546. 10.7547. 10.7548. 10.7549. 10.7550. 10.7551. 10.7552. 10.7553. 10.7554. 10.7555. 10.7556. 10.7557. 10.7558. 10.7559. 10.7560. 10.7561. 10.7562. 10.7563. 10.7564. 10.7565. 10.7566. 10.7567. 10.7568. 10.7569. 10.7570. 10.7571. 10.7572. 10.7573. 10.7574. 10.7575. 10.7576. 10.7577. 10.7578. 10.7579. 10.7580. 10.7581. 10.7582. 10.7583. 10.7584. 10.7585. 10.7586. 10.7587. 10.7588. 10.7589. 10.7590. 10.7591. 10.7592. 10.7593. 10.7594. 10.7595. 10.7596. 10.7597. 10.7598. 10.7599. 10.7510. 10.7511. 10.7512. 10.7513. 10.7514. 10.7515. 10.7516. 10.7517. 10.7518. 10.7519. 10.7520. 10.7521. 10.7522. 10.7523. 10.7524. 10.7525. 10.7526. 10.7527. 10.7528. 10.7529. 10.7530. 10.7531. 10.7532. 10.7533. 10.7534. 10.7535. 10.7536. 10.7537. 10.7538. 10.7539. 10.7540. 10.7541. 10.7542. 10.7543. 10.7544. 10.7545. 10.7546. 10.7547. 10.7548. 10.7549. 10.7550. 10.7551. 10.7552. 10.7553. 10.7554. 10.7555. 10.7556. 10.7557. 10.7558. 10.7559. 10.7560. 10.7561. 10.7562. 10.7563. 10.7564. 10.7565. 10.7566. 10.7567. 10.7568. 10.7569. 10.7570. 10.7571. 10.7572. 10.7573. 10.7574. 10.7575. 10.7576. 10.7577. 10.7578. 10.7579. 10.7580. 10.7581. 10.7582. 10.7583. 10.7584. 10.7585. 10.7586. 10.7587. 10.7588. 10.7589. 10.7590. 10.7591. 10.7592. 10.7593. 10.7594. 10.7595. 10.7596. 10.7597. 10.7598. 10.7599. 10.7510. 10.7511. 10.7512. 10.7513. 10.7514. 10.7515. 10.7516. 10.7517. 10.7518. 10.7519. 10.7520. 10.7521. 10.7522. 10.7523. 10.7524. 10.7525. 10.7526. 10.7527. 10.7528. 10.7529. 10.7530. 10.7531. 10.7532. 10.7533. 10.7534. 10.7535. 10.7536. 10.7537. 10.7538. 10.7539. 10.7540. 10.7541. 10.7542. 10.7543. 10.7544. 10.7545. 10.7546. 10.7547. 10.7548. 10.7549. 10.7550. 10.7551. 10.7552. 10.7553. 10.7554. 10.7555. 10.7556. 10.7557. 10.7558. 10.7559. 10.7560. 10.7561. 10.7562. 10.7563. 10.7564. 10.7565. 10.7566. 10.7567. 10.7568. 10.7569. 10.7570. 10.7571. 10.7

Nabuchodonosor, designat mystic illam quæ toti con-Ationem Gentium & gloriam Israel foro vaticinatus est. In emendatis Grecis codicibus verba sunt imperativa modi ἀποκαλεσθαι, & ἀποδιδούσαι. In platerio quoque Romano, *Iesueus*, & *Exultate*, in verbo verborum ordine. Et ramen si mylcam dictam rationem sequeremur, ordo alius retinendus est, quia magis gaudium exultantis de verbo denotatur, quam *latetandi*. *Israel* autem, Beatos jam triumphantibus; *Jacob*, adhuc hinc pugnantes designare dicuntur.

Ambrosianum platerium sic habet, *lexabitur Jacob*, & *exultabit Israel*, fortassis hujus rationem discriminis attendens. Quanquam quia *latet* simpliciter quid est, ac prius; *exultare* corporis gemitum importat: videri posset primum Beatis accommodatius: viventis adhuc uitam mortalem in isto corpore, secundum. Sed Augustinus leuentis magis expedita, quam sequitur & *Dymus*, Euthymius *exultationem* refert ad corpus, ob alimentorum copiam, *latetiam* adynamum, ob studia, ac meditationes eloquiorum Dei, quibus carebant Iudei obficii a Sennacherib, De Esaus mentio nulla, nec de poferis eis, quoniam incredulis periversi, reprobus non est pars gaudio isto. Sed qui poterant per gratiam Dei volentes omnes *salutem fieri*, a captivitate liberali, propria destinatione animi, proprio iugio judicio condemnati, à Diaboli laqueis noluerunt respicere, a quo caprivenientur. Tales r, Deus odit, festatores Jacob diligunt.

Quis dabit? Chal. *Quis deponet*, aut *zubebit שָׁמַרְתָּן* Duplex vaticinatio, Familiaris Hebreus formula. *Qui dicit*, vel *dabit*, *pro utramque e*: carent enim Operativo, Exemplum non paucum.

Ex sion.] De ipso monte dictum aliis, ex eo salutem optat, quoniam ibi erat Arca, habentque faciticia, & in eo magis exaudiens dignitatem Deus: quia ex tribu Iuda Messias futurus erat, & ex semine David, qui David regiam colo ledem habebat: quoniam inde lex extirata erat Evangelica, & verbumque Domini de Jerusalem: quoniam ad Iudeos, quorum metropolis Sion, & Hierusalem, seu ad oves Israel misus primus Messias est: talique ex Iudea futura erat, & ex Iudeo Christus & quia Sion typus eius est: unde descendit auxilium, & auxilium. *Ex Sion spece decoris eius*, Deus manefisus veniet.] De adv. Chrifi etiam primo Mansueta in Commentario hujus nostri Psalmi locum eum interpretatur, & in Sion illum habetur regnum suum. Melius de legende intelligitur, qui manefus erit, & in quo vocabit terram m, id est, omnes homines ad iudicium, nam & Joel 3, de eodem loquens, scribit: *Dominus de Sion rugit*, & de Jerusalem dabis vocem suam, & movebitur cali, & terra. Citant preterea Eusebius, ac Origenes Itiam juxta editionem LXX. *Venit ex Sion qui liberet*, & avertet impunitum: *Jacob*: Sed in Sixtina correctione est proper *Sion*: quod tamen rectificat Leo Castro, qui Paulus ita citat: *Venit ex Sion qui avertet impunitum* & *Jacob*.

Salutare Israel.] Genitivi casus est *Israel*, non *Ioseph*, non tam nomen doct: *Salutem Iraelis*, quia ab eo expectari, illigie necessaria est. General nomen totius populi est *Israel*: hoc logo, & idcirco sequentibus quoque verbis *synonymum* est *acob* ut videbimus. Euthymius secundum Iulium mylicum de tempore adventus Christi, & Christianorum, explicat prædictionem esse destructionem Ierusalem, & *Sion*: ita ut non amplius ibi salutare, hoc est, lex Domini recitetur, Evangelio ubique prædicato.

Salutare.] Legi Psalmi non versum decimum sextum de hoc vocabulo.

Quum avertitis Dominus captivitatemples eius.] E' ἡ ἀπέριτη, quum converterit. Hieronymus: *Quando reduxerit*, Platerius Ambrosianus: *In convertendo dominus*. Romanum. *Dum avertet*. Potest etiam ex Hebreo בְּשִׁבְעָה, *Quum reverti fecerit*. Videtur Interpres Latinus legit *et recipi*. In Psalmi quinquagesimo secundo q, *Quum converterit*. Avertis dominus captivitatem, eam collendo, quæ est pena & miseria: *Convertit captivitatem captiuos libertati restituendo*.

Exultabit Jacob, & *letabitur Israel*.] Hec Augustinus idem putat esse *Jacob*, & *Israel*, *exultare*, & *letaberi*, Ierar. in- terpretatio. *Exultare*, & Hieronymus alludentes ad etymologias, *exultare* *Jacob* dicitur ob supplicationem vitiorum, quae hic sit: *Israel latet*, propter visionem Dei. Sed *Israel* notio nomen alias esse cum eodem Hieronymo alias r, offendimus, eis verum est, non coronandum, aut vilorum Deum, nisi qui legitimi certaverit. Eusebius, Athanasius, Origenes, Euthymius volunt indicari, ut peccato auctoritatem praesoribus, senecluti quod mandatum est, servet. Euthymius *finem non pro eo*, quod ultimum, sed quod perfectum est, accipit nempe in virtute: *Helychius* pro auctoritate Christi, Argumentum quoque fatis facile. Deliberat qualem oportet esse habitatorem, & ministrum Tabernaculi, quod David transferret in domum suam, nec non Montis Dei, externi quidem, corruptibilis, argue-

materialis, & per Synecdochen totius eriam *Terra sancta*, ut quidam volunt; sed sub quodam typo spirituallis, nempe cum Ecclesiæ, cum Beatitudinis, & dominii coelestis, ac incorruptibilis, quod maxime mereatur nomen *Terra viventium*, & *regionis vivorum* b, sed disserit, ait Athanasius e, *cooccupatis*, quali sit *civitas regni calorum, canibus, decimam quartum Psalmum*. Quare tamen sibi Propheta de hoc, subiecti reponunt Dei, formularum certam bene vivendi tradidit preceptum cum Proximo, quoniam Dilectio ejus, *legis et plenitudo d*. Potest item videri, sibi ipsi Propheta respondere, quod faciunt nonnumquam homines, ut scipios magis extenter, menteant, accendant. Remigius ait dialogismum esse Filii, & Patris. Præter alios narratores, integrum librum in declaratione istius Psalmi Jacobus Pascoculus. Minorita insumptus ante annos duos & septuaginta.

Quod attinet ad textum primi versi, perspicuum est interrogatio, quis habeatur dignus habitatione, & centeri numero habitatorum civium, atque domesticon Dei, intra ipsum Ecclesiam hic militante, & ibi in celo triumphante: quarum erat rerum tabernaculum, mons Sion, figura, quibus in locis velut in regia peculari quadam modo ipse habitarat Deus, & ad ea cultari possunt. Levitas, & alios præterea tamquam familiares admittente. Inhabitationis solitus terra promissionis requiebat quidem probos mores, quos toties legimus Deum exegisse, quoniam de ea danda sermonem faceret, & renoncias, Patria chiamque premium virtutis ipsorum promisit: *Ex idem potio multo jure de coeti ipso religio* Synagoga censendum: at omnia illa infusa contingebant ipsius. Paulusque cerebro meminit tabernacula coeli, & ipsum celorum habitaculum vocat *Sion*, sicut & Joannes: ac tabernacula Dei cum hominibus: immo & David m, ait le habitaculum in tabernaculo Dei in celo, & in fine istius Psalmi non commovendum in aeternum, eum qui faciat que dixit: quoniam tamen qui haec fecerunt Ezechiel, Daniel, Jeremias, aliique sancti viri ex omni terra promissionis exterminati sunt, & captiivi abducti. Major autem sine cubo ad spiritualia & eterna consequenda bona, & ut adnumeraret inter versus Ecclesie filio, & incolas celesti beatitudinis, probitas & sanctitas requiriunt: & nisi abunde virtus justitia nunc nostra plus quam *Scribarum & Pharisæorum*, non solum que facta erat, sed & qua sincera, non intransamus in regnum calorum n, quoniam omni cui moulidatur est, multum queritur ab eo, & cui commandaverunt multum, plus petent o, ab eo. Hec autem locum adhuc majorum habuit in clericis, & Ecclesiasticis cultrum divino dicatis.

gratitudo in tentori tuo? Chaldaice: *Quis dignus est ut habiter in tabernaculo tuo?* Interrogatio inter alios ubi hunc hic habet ab Eusebio notatum, ut significet plenitudo eius, & invento difficultem, atque unum quidem ex milibus, qui hujusmodi habitatione, & aeterni coeli sit dignus. Basilius in Catena Barbari citatus idem observavit deo, qui in tabernaculo carnis gerat se ut peregrinum, & fieri tandem concedat montem coelestem. De eodem ultra interrogationis lege Hieronymus x, Origenes, Ambrosius z. Quia vero tabernaculum ex temporariis actibus datum est, convenitique militi, pastori, peregrino, & verbum Hebreum *Non fugatur*, arque Græcum *τρόπους* denotant migrationem, fio alio migrantium brevem mansionem, (quoniam & omnem *adūcas* significare possunt) idcirco fer omnes narratores, & Petrus & Blentius prætentis vita statuta huius vocibus designati voleunt; fixum si inquit futura, per sequentia, *requiescenti*, & *mortis*.

Despotinon tabernaculi sui, Petrus mortem appellavit b, nos etiam omnes, advenas & peregrinos; qui bus locis non pauca dixi præsentis loci utilia, de Tabernaculo mysticus acceptiobus, maxime pro corpore nostro, in quo animus nostra hostilitati videtur, donec redat ad eum qui dedit illum d, & corpus denuo recipiat. Ergo bene Patres monent, post Petrum e, ut enim tamquam rebus alienis, illeque pertinent ad carnem: dicit autem *tabernaculum Dei*, quoniam corpus ipsem humanum formavit, ut Nicophorus docet. Euthymius, addens post Chrysostomum, quia Deus per incarnationem in corpore humano habitatur erat, de quo nimis illud posset usurpari f: *Este tabernaculum Dei cum hominibus*. Synagoga comparata cum Ecclesia tabernaculum fuit; auctore Didymus: *sicut Ecclesia collata cum celo*. Inuit etiam, tabernaculo humanum naturam, mortis divinam, quæ illi conjungenda erat, designari. Ostendit quoque Turianus, noster loqui Davide de Christo in Eucharistia ratione cujusidem Christus dixit h: *Qui mandat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo*.

Sed & tabernaculi vox dici potest de coelesti habitatione, ut futuri. Augustinus i, quod vocat Paulus k amplius perficit, non manu sallam, neque huius creationis: & Christus *eternum*, & noster David m, licet probitas & sanctitas requiriunt: & nisi abunde virtus justitia nunc nostra plus quam *Scribarum & Pharisæorum*, non solum que facta erat, sed & qua sincera, non intransamus in regnum calorum n, quoniam omni cui moulidatur est, multum queritur ab eo, & cui commandaverunt multum, plus petent o, ab eo. Hec autem locum adhuc majorum habuit in clericis, & Ecclesiasticis cultu divino dicatis.

Similiter questionem responsione in XXXIII. Psalmō repemimus: *Quis ascendens in montem domini, &c.* Et apud Itiam g: nisi quod simili quærit, qui possit habitare cum igne deorum, & ardoribus tempestatis, videlicet in Inferno. Talius præterea Christi response: si vis ad vitam ingredi, serua mandata, ad questionem: *Quid boni facias, ut habeam vitam aeternam?*

Etsi vero inter Psalmos, ut sunt nunc dispositi, non est necessario tentiarum nexus, & orditatem Theodoretus, & alii obseruant, rationem in isto trahi, ac remedium captivitatis liberanda, de qua postrem præcedens Psalmi verbis mentio facta est; atque quoniammodo ad meliorem reduci conditionem omne hominum genus valeat, peccatis corruptum. Asterius, & Basilius aijunt, eum priore Palermo ne unum quidem Propheta cerneret, qui bene faceret, morentem, timore plenum stuporem animo, conformatum ob grastem & depolitum errorem, Deum ipsum hic interrogare. Notavit id etiam Remigius, Thomas, Hugo, Eugenius, Arias, Ruffinus in numero mylierum adverbi, ut sicut quarta decima luna immolabatur agnus f: ita hic quadram lucis plenitudo, & beata latitudo significetur. Haymo distinguunt decem virtutes in Psalmis enumeratas, quæ Christi potissimum convenient.

Dominus.) Redet talis qualis proponitur Deo, utpote de re maxima, quamque oculis non vidit abique ipso r, & cujus etiam comparande viam solus idem demonstrare potest. Domine, dicit Thomas u, nefissem quo vadis, & quomodo possumus viam scire? Qui habitat in tabernaculo ad infinitum; Qui nativo solo, præteritem sterili, deferto, paupere, ad opimum, dives, nobile, celebratum habitationis invito a Principe, præteritem ut ibi latè imperit, ac uberes inde proventus capiat, quamvis propria patria linguisce sit, non exulare, vel peregrinari existimabut sed meliore patriam ac quietissime: Patria est enim, ubique bene x. Lorini in psal. Tom. I.

Interrogationis vis & usus c.

x Nau 3, 6

Amas 3,

Ep. ad Corin-

tianum,

y I Tim. 13,

z Psal. 12,

x 17, 50, &

x de Tanc.

g. 2.

x 29,

de Pepe-

nius San-

cta.

x 29,

Taber-

nacu-

lii sui,

Petri mor-

tem appelle-

lativit-

b. 2, Ep. 1,

14,

c. 1, Ep. 2,

21,

d. Eccl. 12,

e. Ep. ad Cor-

inianum ut-

dum tamquam

rebus

lii que per-

tinent ad

carmen.

f. 22, 2,

g. 2,

h. Joan. 6, 54,

i. Hoc loco,

k. Ep. 9, 11,

l. Luke 16, 9,

m. Ps. 83, 2,

n. Ps. 26, 5,

o. Ps. 44, 5,

Origenis expositio.

p. Ps. 90, 10,

q. Ps. 9, 19,

Bucellii,

r. Cor. 5, 6,

s. Cor. 5, 6,

Lev. 25, 23

Psalm. 12,

pro exi-

lio, secundum

pro patria.

z Cuius, Tus.

M 3

IIa

PSALMUS DECIMUS QVARTVS

1. Psalmus David.

Domine quis habitat in tabernaculo tuo? aut quis requiescit in monte sancto tuo?

2. Qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam:

3. Qui loquitur in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua:

4. Nec peccat proximo suo malum, & opprobrium non acceptis adversis proximos suos.

5. Qui jurat proximo suo, & non decipit, qui pecuniam suam non dedit ad utram & munera super innocentem non accepti.

Qui facit haec, non movebitur in aeternum.

2. Psalmus David.

Domine quis habitat in tabernaculo tuo? aut quis requiescit in monte sancto tuo?

3. IMPLICISSIMUS, ac sine difficultate Titulus. Quoniam autem quidem legant: E' w m' o' r, in finem, ut Compluences, & Regii Codices, & Euthymius ac Helychius: negat Basilius, legi debore, rationem quoque

dans, quia de justitia, & alia virtutibus docens, nos debet adhortari, in finem, ut peccato auctoritatem praesoribus, senecluti quod mandatum est, servet. Euthymius finem non pro eo, quod ultimum, sed quod perfectum est, accipit nempe in virtute: Helychius pro auctoritate Christi, Argumentum quoque fatis facile. Deliberat qualem oportet esse habitatorem, & ministrum Tabernaculi, quod David transferret in domum suam, nec non Montis Dei, externi quidem, corruptibilis, arguitate-

mat.

4. T. 1, 6, 4, 4. Cor. 29.

5. J. 14, 5. 1. Cor. 14, 5.

6. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

7. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

8. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

9. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

10. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

11. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

12. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

13. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

14. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

15. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

16. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

17. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

18. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

19. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

20. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

21. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

22. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

23. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

24. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

25. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

26. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

27. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

28. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

29. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

30. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

31. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

32. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

33. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

34. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

35. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

36. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

37. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

38. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.

39. T. 1, 6, 17. 1. Matt. 15, 16.